

Cuprins

33. Îmi plac lucrurile vizibile la fel de mult ca cele invizibile	5
34. Ce-i drept, n-am mai verificat presiunea în ultima vreme	19
35. Locul acela trebuia lăsat în pace	34
36. Să nu vorbim despre regulile jocului	46
37. Orice lucru are o latură pozitivă	61
38. N-ar putea să fie delfin	75
39. Un vehicul de camuflaj, meșterit cu un scop precis	89
40. Avea un chip inconfundabil	105
41. Atâta vreme cât nu privesc înapoi	109
42. Cel care se sparge când cade e oul	118
43. Nu poate fi catalogat drept un simplu vis	138
44. Trăsăturile caracteristice unei persoane	145
45. Ceva e pe cale să se întâmple	158
46. Zidurile înalte și masive te fac să te simți neajutorat	169
47. Azi e vineri, nu?	179
48. Spaniolii nu știu să navigheze în largul coastelor Irlandei	189
49. Tot atâtea morți	205
50. Cere sacrificiu și caznă	220
51. Acum e momentul	223
52. Bărbatul cu fes portocaliu	237
53. Poate era vătrai	247
54. Veșnicia înseamnă atâta amar de vreme	256
55. Ceva care contravine în mod vădit legilor fizicii	268

56. Goluri care trebuie umplute	281
57. Ceva ce trebuie să fac la un moment dat	295
58. Parcă ar fi o poveste despre minunatele canale marțiene	304
59. Până ce moartea ne-a despărțit	316
60. Dacă ai fi avut mâinile foarte lungi	328
61. Fii fetiță curajoasă și isteță	346
62. Ca atras într-un labirint întortocheat	359
63. Dar nu e ce crezi tu	373
64. Ca un dar divin	386

HARUKI MURAKAMI

Uciderea
Comandorului

Metafora se schimbă

Traducere din limba japoneză
de Iuliana Oprina

POLIROM
2019

— Nu e nici o problemă. Nu vă faceți griji. Fac orice îmi stă în putință.

Am înaintat luminându-ne pașii cu lanterna și felinarul, atenți să nu ne împiedicăm de rădăcinile copacilor. Se auzea doar foșnetul frunzelor căzute, strivite sub tălpile noastre. Nici un alt sunet nu mai răzbătea din pădurea întunecată. Aveam senzația apăsătoare că suntem înconjurați de creaturi ascunse, care stau și ne pândesc cu răsuflarea tăiată. Întunericul adânc al nopții îți creează această iluzie. Dacă ne-ar fi văzut cineva, ne-ar fi luat drept profanatori de morminte ieșiți la prădat.

— Aș vrea să vă întreb ceva, a zis Menshiki.

— Ce anume?

— De ce credeți că groapa are legătură cu dispariția lui Marie?

I-am povestit că fusesem cu puțin timp înainte împreună cu ea să vedem groapa. Știa despre existența ei dinainte să-i spun eu ceva. Toată parcela aceea de pământ era terenul ei de joacă. Nu se întâmpla nimic în zonă fără ca ea să afle. I-am spus ce-mi zisese. *Trebuia să fi lăsat în pace locul asta. N-ar fi trebuit să destupi groapa.*

— Mi s-a părut că a simțit ceva aparte când a văzut groapa, am spus eu. Cum să zic... Ceva spiritual.

— Deci i-a stârnit interesul? a zis Menshiki.

— Exact. Era circumspectă, dar în același timp, ceva o atrăgea foarte tare. De-asta mi-e teamă să nu aibă vreo legătură cu dispariția ei. Dacă e înăuntru și nu mai poate să iasă?

Menshiki s-a gândit puțin, apoi m-a întrebat:

— I-ați spus asta mătușii ei? Doamnei Akikawa?

— Nu, încă nu i-am zis nimic. Ar fi însemnat să-i explic despre groapă, cum am ajuns s-o destupăm și de ce sunteți implicat în povestea asta. Ar fi trebuit să-i povestesc multe și nu știu dacă aș fi reușit să-i explic cum trebuie.

— Nu faceați decât s-o îngrijorați inutil.

— M-am gândit că s-ar complica și mai mult situația dacă se implică poliția și se arată interesați de groapă.

Menshiki m-a privit.

— Sunt implicați deja?

— Încă nu sunase la poliție când am vorbit cu ea. Dar între timp probabil că a semnalat dispariția ei. E deja foarte târziu...

Menshiki a încuviințat de câteva ori.

— E și normal. S-a făcut miezul nopții și fata ta de treisprezece ani nu s-a întors acasă. Nu știi nici unde s-a dus. Sigur că anunți poliția.

Am simțit însă din vocea lui că nu-l prea încânta implicarea poliției.

— Haide deocamdată să rămână doar între noi doi ce știm despre groapă. Ar fi mai bine să nu aflu și alții. N-ar face decât să complice lucrurile, a zis Menshiki, iar eu i-am dat dreptate.

Pentru mine, cea mai mare problemă rămânea Comandorul. Era aproape imposibil să explic cuiva despre groapă fără să pomenesc de ideea apărută din ea în chip de Comandor. Așa cum spunea Menshiki, n-ar fi făcut decât să complice și mai mult lucrurile. (Oricum, cine m-ar fi crezut dacă îl dădeam în vileag pe Comandor? Mi s-ar fi pus sub semnul întrebării sănătatea mintală și atât.)

Am ajuns în fața micului templu *hokora* și am luat-o prin spatele lui. Am trecut prin iarba de pampas, culcată încă la pământ cu cruzime de șenilele excavatorului, și am ajuns la groapă. Am luminat mai întâi capacul. M-am uitat la poziția pietrelor puse deasupra pe post de greutate. Am observat că fuseseră puțin mutate din loc. După ce dădusem capacul la o parte împreună cu Marie și îl pusesem la loc, cineva venise, îl trăsese din nou, apoi încercase să pună pietrele la fel ca înainte. Diferența nu era mare, dar eu o vedeam.

— Se văd urme că cineva a dat pietrele la o parte și a scos capacul, am zis eu.

Menshiki mi-a aruncat o privire.

— Cineva adică Marie?

— Nu știu ce să zic. Nu ajunge nimeni pe aici din întâmplare, iar singura persoană în afară de noi care știe de existența gropii e ea. E foarte probabil să fi fost ea.

Sigur, și Comandorul știa despre groapă, că doar din ea ieșise. Dar el nu era decât o idee. O prezență fără formă. Nu trebuia să umble la pietre ca să între.

Am luat pietrele de pe capac și am dat la o parte toate scândurile. De sub ele s-a ivit din nou groapa rotundă, de aproape doi metri în diametru. Părea mai mare și mai întunecoasă decât înainte. Dar și aceasta era o iluzie creată de negura nopții.

Ne-am așezat pe vine și am luminat-o cu lanterna și cu felinarul. Înăuntru nu era nimeni. Nu se zărea nimic. Nu era decât același spațiu cilindric și gol, înconjurat de pereți înalți din piatră. Însă ceva se schimbase. Scara se făcuse nevăzută. Scara metalică, rabatabilă, pe care o lăsaseră cei de la firma de grădinărit când veniseră cu excavatorul. Ultima dată o văzusem sprijinită înăuntru de perete.

— Unde o fi scara? am zis eu.

Am găsit-o numaidecât. Era puțin mai departe, culcată într-un tufiș de iarbă de pampas care scăpase netăvălit de șenile. Cineva o scosese din groapă și o aruncase acolo. Nu era grea, așa că nu-ți trebuia prea multă forță ca s-o muți din loc. Am luat-o și am lăsat-o la loc în groapă.

— Cobor eu, a zis Menshiki. Poate găsesc ceva.

— Sunteți sigur?

— Da, nu mi-e teamă. Am mai fost o dată în ea.

Spunând asta, Menshiki a pornit nonșalant în jos pe scară, cu felinarul în mână.

— Apropo, știți cât de înalt era zidul care despărțea Berlinul? m-a întreat el în timp ce cobora.

— Nu știu.

— Trei metri, a zis el privind în sus către mine. Cam asta era înălțimea standard, cu unele variații din loc în

loc. Un pic mai înalt decât groapa asta. Și avea vreo sută cincizeci de kilometri lungime. L-am văzut odată, pe vremea când Berlinul era separat între est și vest. A fost o priveliște cutremurătoare.

Ajuns pe fundul gropii, Menshiki a luminat cu felinarul împrejur. Apoi a zis către mine:

— Zidurile se construiesc ca să-l protejeze pe om. Să-l protejeze de inamici sau de intemperii. Dar uneori sunt făcute cu scopul de a-l ține captiv între ele. Zidurile înalte și masive te fac să te simți neajutorat. Au un puternic impact vizual și psihic. Unele sunt înălțate chiar cu acest scop.

După aceea, Menshiki a rămas o vreme tăcut. Apoi a ridicat felinarul și a cercetat minuțios zidurile de piatră și fundul gropii. Cu perseverență, meticulos, ca un arheolog care cercetează o cameră de piatră din adâncurile unei piramide. Felinarul era mai puternic decât lanterna mea și lumina o zonă mult mai mare. Menshiki a părut să găsească ceva pe jos. S-a lăsat în genunchi și a inspectat îndeaproape acel lucru. De sus nu-mi dădeam seama despre ce e vorba. Nici el nu zicea nimic. Obiectul părea să fie foarte mic. S-a ridicat în picioare, l-a înfășurat în batistă și l-a băgat în buzunarul de la jachetă. Apoi a ridicat felinarul deasupra capului și s-a uitat spre mine.

— Urc, a zis el.

— Ați găsit ceva? l-am întrebat.

Menshiki n-a răspuns, ci a început să urce treptele cu atenție. La fiecare pas pe care îl făcea, scara scârțâia ușor sub greutatea lui. L-am urmărit cum se întoarce la suprafață, luminându-l cu lanterna. Privindu-l cum se mișcă, mi-am dat seama ce mușchi bine lucrați are. Nu făcea nici o mișcare inutilă. Își folosea doar mușchii de care avea nevoie. Când a ajuns la suprafață, s-a întins o dată, larg, apoi și-a scuturat cu grijă pământul de pe pantaloni. Nu că s-ar fi murdărit prea tare.

Menshiki a tras aer în piept și a zis:

— Odată ce ajungi jos, simți că te copleșesc zidurile. Îți dau un sentiment de neputință. Am mai văzut un zid asemănător în Palestina, cu multă vreme în urmă. Era clădit de statul israelian, din beton și avea peste opt metri înălțime. În vârf avea sârmă prin care trecea curent de înaltă tensiune. Era lung de vreo cinci sute de kilometri. Poate că israelienii au considerat că trei metri nu erau suficienți, deși la trei metri și-ar fi atins scopul.

A lăsat felinarul pe pământ. Ne lumina intens picioarele.

— Apropo, și pereții din celulele de izolare de la Centrul de Detenție Tokyo aveau tot aproape trei metri, a zis Menshiki. Nu știu de ce, dar încăperile sunt foarte înalte. Zi după zi, nu vezi decât pereții aceia netezi de trei metri. N-ai la ce altceva să te uiți. Evident, nu decorați cu tablouri. Sunt goi. Îți dau senzația că ești pe fundul unei gropi.

L-am ascultat în tăcere.

— Am fost reținut o vreme acolo cu ceva timp în urmă. Nu v-am mai vorbit despre asta, nu?

— Nu, am zis eu.

Îmi spusese iubita mea că fusese în centrul de detenție, dar evident că nu i-am mărturisit.

— N-am vrut să auziți de la altcineva despre asta. Știți bine, zvonurile deformează adevărul ca să-l facă mai picant. De-asta și vreau să auziți adevărul din gura mea. Nu e o poveste prea plăcută, dar vă deranjează dacă v-o spun acum, în două vorbe?

— Sigur că nu. Povestiți-mi.

Menshiki a făcut o pauză, apoi a început istorisirea.

— Nu-mi caut scuze, dar nu aveam de ce să mă simt vinovat. Până acum mi-am încercat mâna la tot felul de afaceri. Aș putea spune că mi-am trăit viața asumându-mi multe riscuri. Dar nu sunt deloc prost. Sunt precaut din fire și nu mă amestec defel în chestiuni ilegale. Am întotdeauna grijă să trag această linie de demarcație. Dar partenerul de afaceri pe care s-a întâmplat să-l am la vremea aceea a fost neglijent și nesăbuit. M-a băgat într-o încurcătură cumplită.

De atunci am evitat complet să mai lucrez cu cineva. Am ales să trăiesc doar pe răspunderea mea.

— Pentru ce ați fost anchetat?

— Tranzacții pe bază de informații privilegiate și evaziune fiscală. Adică infracțiuni economice. Până la urmă am fost găsit nevinovat, dar am fost pus sub acuzare. Procuratura m-a supus unei anchete minuțioase și m-au reținut mult timp în centrul de detenție. Au tot prelungit perioada de arestare preventivă din diverse motive. Am stat atât de mult acolo, încât chiar și acum, când intru într-un loc împrejmuț de ziduri, mă cuprinde un sentiment de nostalgie. Cum spuneam și mai devreme, eu nu comiseseam absolut nici un fapt pentru care să fiu sancționat de lege. Asta era clar ca lumina zilei. Dar procuratura deja scrisese scenariul de punere sub acuzare, în cadrul căruia eu eram vinovat și nu erau dispuși să-l rescrie. Așa e sistemul birocratic. Odată ce s-a decis ceva, este aproape imposibil să-l mai schimbi. Dacă se merge contra curentului, cineva undeva trebuie să-și asume răspunderea. Așa se face că am ajuns să petrec mult timp într-o celulă de izolare de la Centrul de Detenție Tokyo.

— Cât de mult timp?

— Patru sute treizeci și cinci de zile, a zis Menshiki nonșalant. N-am să uit numărul asta toată viața.

Puteam să-mi imaginez cu ușurință ce înseamnă patru sute treizeci și cinci de zile petrecute într-o celulă de izolare.

— Dumnezeuastră ați stat vreodată închis multă vreme într-un spațiu mic? m-a întrebat el.

I-am răspuns că nu. De când rămăsesem închis în cabina de marfă a camionului, devenisem foarte claustrofob. Nu puteam nici să iau liftul. Dacă aș fi fost pus într-o asemenea situație, aș fi cedat nervos imediat.

— Acolo am învățat cum să fac față spațiilor înguste, a zis Menshiki. M-am antrenat zilnic. Cât am stat acolo, am învățat câteva limbi străine. Spaniolă, turcă, chineză. În celula de detenție nu ți se permite să ai decât un număr